

Erdélyi Híradó.

1831-dik Esztendő' Utolsó Negyede.

Kedden, Oktober' 11-kén, — $\frac{10}{11}$

Lengyelország. Franciaország. Újabb Tudósítások.

LENGYELORSZÁG.

A' Prus. St. Ujság szerént, Herczeg Czartoryski a' Romarino hadi ténél szolgált mint önként vállalkozott, 's midőn azon hadi test üldöztetvén az austriai földön keresett menekéket a' Herczeg a' Vistulán egy csonakon állott előbb. — Sept. 15-dik és 16-dikáról a' varsói ujság környüállásoson le írja Varsó megvételet, 's ugyan ekkor közönséggé teszi a' Municipalitasnak egy rendelését, melyben keményen megtiltatik, hogy estéli 9 óra után senki -is ez ut-szára ki menni ne mérészeljen, kivéte- nek az orvosok kik betegeket látogatnak, a' szolgák kik patikába küldetnek.

A' silésiai Ujság jelenti: Orosz General Knotring Kalischban csak kevés katonaságot hagyván 150 lovakkal Kutassanow Ezeredes alatt, ezeket sept. 11-kén mintegy 700 lengyelekből álló sereg Pietrowsky vezérlése alatt meg lepte, melyre az orosz seregek a' nagyobb erőnek engedvén magokat vissza vonták, 's Kalisch városát a' lengyel seregek elfoglalták 15-kán General Knotring vissza térvén a' várost lövöldöztet-

ni kezdette a' lengyelek a' hidat elszed- ték 's magokat oltalmazták, mind a' két részről több katonák el estek; végre a' lengyelek ki fogyván a' puskaporból ma- gokat vissza vonták, melyre Schilling és Knotring Generálisok 14-kén egynehány ezer lovassággal a' városba bé mentenek; de a' lakosok' nagyobb része félelemből a' városból eltávozott.

Páriisi Journálok, a' Varsóban 15- kén aug. történt dolgokról következen- dő kerülő levelet közlik. "Rémitő tör- ténetek borították gyászba Varsó város- sát. Közönséges levelekből kétség kívül esmérates uraságod előtt ezeknek egész- ben való folyamattja, de nem kevésbé fontos azon aprolékosságokat-is, mellyek evel szoros egyben kötetésben voltak, meg esmérni; melynél fogva sietek uraságod kívánságának eleget tenni, 's mind ezek- ről szoros pontossággal tudósítani. Ura- ságod jól tudja milyen környülmények között vólt legyen Lengyelország, midőn a' Dictator jan. 18-kán hatalmát vélet- lenül letette. Ezen lépés kényszerített min- ket csak nem az ellenség' szemé láttára i- gazgatásunknak más formát adni. A' fő

hatalom az ország-gyűlés által oly férfiakra bízott, kiknek kinézések természetesen nem mindég egyezhettek meg, bár a' köz-ügy eránt egyaránt lelkesítették-is. Ugyan ekkor egy fő Generalis is adódott melléjük, oly hatalommal, mely belőle egy külön tisztséget csinált; ő az ország gyűléstől nevezetett ki, 's csak attól tételhetett le. Egyébaránt a' 4-januáriusi törvény őtet egészen függetlené tette, ki cselekedeteiről senkinek se köteleztetett számolni, sőt még azokról az igazgató széket tudósítani se tartozott. Mind addig, míg a' tábor csupán oltalmazólag volt, semmi káros következése se mutatta magát ily széles hatalomnak mivel a' fő Generalis munkásságának köre a' környülményektől nagyon megszorítatott. De nem sokára a' grochovi di-csőséséges napok, az ellenségnek abból következett csüggedezése, és ujonnan állított seregeinknek organisatiojok, azok állapotba tették a' lengyel tábornok, hogy az Oroszokkal csak nem egyenlő erővel mérközhessék. Most már magunk-is támadólag állhatánk fel. Egy alig észre vehető gondolkodásbeli különözés kezdé mutogatni magát a' fő Generalis és az Igazgatás között; ez segítő kulfeljeinkbe, mellyek a' nemzeti hazafiuság által szinte kimeríthetetlenek többet bízván, kívánta volna, hogy a' fő Generalis keményebb és elhatározó módokhoz nyuljon, de ez utolsó nem így gondolkozott. Talám Muszkaország oriási hatalmának kába képzelete vagy az idegen hatalmasságoknak szép módon való közben jöveteleknek reménylése, melyel több udvarok kecsegtetének, arra vették Gen. Skrzyneckit, hogy vitézeinknek vérét kimélni igyekezzék. Így a' történt hogy ő w a w r e-i, d e m b e-i és i g a n i a-i di-csőséséges csaták után, a' helyett, hogy ezekből hasznot huzna, tökéletes munkátlanságban vesztgelt egész

az ostrolenkai ütközetig. Ezen több mint egy tekintetből szerencsétlen naprevolutionknak annalesseiben örökösön nevezetes lesz. Az eddig, a' két fő hatalmak közt lappangó tűz egyszerre kiütött egy a' fő hadiszállásról jun. 8-kán költ, 's az ország gyűléshez az igazgató megváltoztatása tárgyában intézet előterjesztés által. Ez ugyan vissza vettett, de szomorú következései megmaradnak; midőn a' különböző szakadásokat, mellyek ekkor támadának, előbb az ország-gyűlésében ellenségesen állítá egymással szembe. Azonban meg kell vallani: ezen ellenségeskedés csak az aprólékos és csekélyebb kérdések körül mutatta magát; mert minden nagy, 's életet érdeklő kérdésekben a' hazafiuság erős lelke győzedelmeskedett, 's a' különböző szakadásokat egy egészbe olvasztotta. Ezek alatt az idegen hatalmasságok 's név szerént Franciaország, nem szüntek meg részünkre lejendő nagy lelkü közben jövetelektől, a' legbizonyosabb ígéretekkel kecsegtetni. Elámittatván ezen ígéretek által a' fő Generalis csak időt kívánt nyerni, mely alatt az orosz tábor legkissebb ellentállás nélkül által tette seregeit a' Visztulán, 's minden akadályoztatás nélkül közelített fő városunkhoz. A' nép a' fő vezér veszteglése által fel ingereltetvén, áruulásról zúgott 's egy szerencsétlen történet az elemeket még inkább fel tüzelte. Gener. R ü d i g e r nek serege megmenekedett Jankowskitól, ki több, a' fő Generalis előtt az ellenséggel való egyet értéstől gyanus személyekkel törvényszék eleibe állítatott. Több hetek lefolytak ezen emberek elfogattatásoktól fogva, és ők még sem ítéltettek meg. Ez a' nép gondolatja szerént egy új ok volt a' fő Generalis ellen való panaszra, kitől függött a' katonai törvény székeknek elrendelése. A'

nép bizodalmaival el vesztette a' Generalissimus a' táborét-is, melly a' harcznak kivánságától égett; most már valamerre el kellett dűlni a' dolognak. Az országgyűlés egy követtséget küldött a' táborba, mely meg volt hatalmazva más főt választani, 's annak hatalmát meghatározni. Alig teve ezen küldötség az országgyűlése kivánságának eleget, midőn egy elkeseredett, 's talám egy láthatatlan kéz által vezetett nép-csoport, aug. 16-ra viradó éjjelen a' varsói tömlöczökre rontott, 's hét árulással vádolt személyeket, 25 az az előtti orosz igazgatástól fizetett kőmeket meggyilkolt. A' szerencsétlenség úgy hozta, hogy egy orosz hadi fogoly-is áldozatja légyen a' gyilkosok' dühösségének. Úgy látszik ezen bűnhődést azon hír okozta, mely szerint az orosz táborban több foglyaink a' Würtembergi Hg. parancsolatjára meg öletettek volna. Hijában igyekeztem azon iszonyodást, mellyet ezen gyálatos tetemek okoztak bennünk, lefesteni nekik.— Európa esmeri nemzetünknek szelidségét, revolutionk principiumainak tisztaságát; ez az első és egyetlen bűnhődés, melyel ezeket bémocsoltuk. Az igazságnak tiszteletére meg kell itt jegyezni hogy a' köz csendesség ezen szerencsétlen jelenéseknek sem előtte, sem utána egy pillantatig sem háborított-meg. Mindazon által még-is midőn a' nemzeti igazgatás a' maga tekintetét a' nép zendülés által kicsufoltatva látta, a' köz bizodalmat-is evel elvesztve gondolta, 's hűséges maradván felvett principiumaihoz, sietett hatalmát azon pillantatban letenni. — Ugyan azon nap az országgyűléstől egymás — a' dolgok' állásával inkább megegyező, igazgatás fogadtatott el. Ezen köz egyezéssel hoztatott végzés a' legröszbb protestatio az ő részéről, azon szerencsétlen éjszaka bűn-

hódései ellen. Az igazgatói hatalom most már csak egy főtől szolgáltatik-ki, ki-is ministeri tanács előlülője, mely hat felelet terbe alatt lévő ministerekből áll. Az új igazgatásnak elől-ülését mind a' két Kamarák rendkívül való többséggel gyalogság Generalissa Gróf Krukowiecki ő Exlájának adták, ki nem kevésbé esméretes hazafiúságáról, mint characterének energiájáról, 's munkásságáról. A' leg szorossabb igazság érte utol a' bűnhődésöket, folyó hónap' 24-kén négyen kivégeztettek, egy asszony pedig, ki a' bűnhődésben részt vett, munkára ítéltetett. A' hazafiui egyesület az új igazgatás felállításának első napján, elszóllattatott. Tökéletes csendesség van a' városban; a' vélekedések' különbsége a' köz ügyet fenyegető veszedelemben elmult. Soha nagyobb csendesség közöttünk, 's az igazságban több bizadalom nem volt. — Az ellenség semmi basznot nem fog huzni azon veszedelemből mely az egész hazát fenyegette. A' ministeriumban semmi egyéb változás nem esett, egynehány tagoknak szükséges lépéseken kívül. Ezek azon történetek melyek igazgatásunk formájának megváltoztatását okozták. Fel szóllitom uraságotat ezeket ő felségének tudtára adni, 's ezen kerülő levélnek szükség esetében való közönségessé tétele által, a' vélekedéseket fel világosítani. A' szinlelt ígéretek, melyekkel némely hatalmasságok minket szünet nélkül kecsegtettek, okozták seregeinknek kedvek ellen való hosszas vesztegléseket, mely veszteglés réánk nézve egyszenvedett vesztésséggel egy forma káros következésü. A' gyámoltalanság, melyben minket hagytanak, és az ebből folyó elkeseredtség okai nagy részben az aug. 15-dik éjjeli bűnhődéseknek. DeEurópa megnyugtathatja magát: ezen bűnhődések nem fognak többé megújulni; az új előlülőnek energiája és kivált a' lengyel nemzeti

character kezekednek mellette Fogadj a eluraságod 'sat. Varsó. 1831 aug. 24-kén.

Külső dolgokra ügyelő Minister,
Malachowski Tódór.

FRANCZIAORSZÁG.

A' követek' kamarájának september 19-kén tartatott ülése. Minthogy ezen napon a' pairséget illető törvényjavallat megfontolására kinevezetett biztosság jelentéstétele váratott, már reggeli ötödfél órakor számos követek jelentek meg az ülés-házban, hogy ők legyenek elsők a' laistromon azok között, kik a' törvényjavallattal mellet, vagy az ellen beszélni fognak. A' titoknokoknak csak délben kell helyöken megjelenni, hogy a' laistromba iratásra vigyázzanak; de az ő helyekre vezető két kis grádicsot, már 8 órakor megszállották jobbról balról a' követek, kik azon rendben álldógalának, mellyel oda érkeztek. Délben elfoglalja székét a' kamara' előlülője-is; de csak bajjal, mert a' követek tolatodnak a' titoknokok körül, 's kiáltozzák nevéket a' beíratásra. Az algiri Dey a' diplomatiái gallériában van, 's magyaráztatja magának, miféle dolog ez; figyegelemmel tekintgeti az ostromot, mellyet a' titoknokok állanak ki. A' massa minden pillantatban nevedek, 's úgy látszik 50 szónok iratjabé magát a' javallat ellen, 20 részére. Jelentés tétetik az 1831 költségi 's jövedelmi budget felől. A' Párison kívül lakó 3000 fr. több fizetést vevő, követeknek választatott tisztviselőknék követségök ideje alatti fizetésök iránt. Ezután Berenyer úr kap szót, 's beszéll a' Chartanak a' pair-séget tárgyazó 25-dik cikkelyétre nézve tétetett javallatból. Legelsőbben a' pair-ek azon jussát fejtegeti, hogy ők ezen kérdés vizsgálathan jelen lehetnek, 's fejtegetéséből azt következteti, hogy a' két kamarának a' 25-dik cikkely' elhatározásában e-

gyütt kelletik munkálkodnia. Annakutanna azon viszonyt (correlatio) vizsgálja, melyben a' két kamarák, különböző constitutionalis országslásoknál egymáshoz állanak, 's azt a' következtetést teszi, hogy a' pairkamarának a' (Sátusban közben járó hatalomnak (pouvoir modérateur) kelletik lenni, az az ollyannak, mely elementumiban, 's céljaiban a' választható státushatalommal ellensulyban álljon. A' pairkamara hivattatása az, hogy bizonyos esetekben az idő árját feltartoztassa. Minekutanna a' második kamarának alapjai e' képen megülittattak, azt kell vizálatra venni, valyon a' pair-rangra kineveztetések népválasztás által történjenek-e' vagy candidatio szerént, vagy pedig egyenesen a' király által. Ha a' választás használtatnék, akkor a' pairkamara akármely feltételes lenne-is a' választás, követkamarává válnék nem sokára; 's így két egymáshoz hasonló kamarák lennének; a' választás principiu na nem fér meg az elmozdithatatlansággal. A' biztosság tehát félre vetette a' választás principiumát. A' candidatio mindég csak koholmány vagy hazugság lenne; mindég könnyü lenne a' király' kezét kényyszeríteni, ha azon nevek, mellyeknek választatások ohajtatik, köztudat szerént, hiteltelen, 's ügyetlen nevekkel véténének körül. A' paireknék egyenesen király által kineveztetése tehát mulhatalanúl szükséges; A' mi a' pairek örököségét illeti, erre nézve azt vallja a' Jelentéstévő, hogy ő 1815. az örököség ellen volt, de véleménye ezen tekintetben megváltozott. 1815 a' Manuel, és Constant Beniamin által tartatott beszédek határozották el őtet; de most meggyőződött az iránt, hogy egy olly közben járó kamara (chambre modératrice) melly örökös nem lesz, semmi erővel sem fog birhatni; az csak az örököség

feltétele alatt független; azok közül, kik az örökös pairség eltöröltetését kívánják, azt sokan csak azért cselekvék, hogy az örökös királyságot-is elenyészethessék. (mormolás balról; hosszazajgás) A' Jelestéstévő ennek utánna véleményét a' pairkamarának 16 évek oltai tettei által törekedik támogatni, által megyen azok során, magasztalja azokat, 's azt állítja, hogy a' paireklháza átaljában véve többet használt a' szabadságnak, mint a' különböző választott kamarak. Ez egyébiránt csak a' kevésb számu biztosok vélekedése. A' többség (5 bizosság 4 ellen) aristocratiai felsőbb-ség ellen nyilatkozta ki magát. A' Jelestéstévő fel hozza mind azokat az eltenvetéseket, mellyek az örökös pairség ellen tétettek. A' bizosság többsége az örökösség eltöröltetését javallja; a' bizosság javallja (mint a' ministeri javallat) a' király által egyenesen kineveztetést-is; de bizonyos megszorításokkal, 's azon kötelezettséssel, hogy minden kinevező rendelkezésben elő számláltassanak az okok, mellyekért a' pair-ség adatik. Végre a' bizosság olyan vélekedéssel van a' ministeri javallat ellenére, hogy a' pair-ség alkottatása bévégzett (definitiv) légyen, és hogy az annak vizsgálát alá vétethetése iránti paragraphus kihagyatassék. A' bizosság javallatja ezeknél fogva ez: A' pairkamara tagjainak kineveztetése a' királyt illeti. Francziaországi pair-méltóságra emeltethetnek, itt elmondatik kik emeltethetnek, 's azután következik. A' pairségra juthatás iránti feltételek törvény által módosíthatnak; A' kinevező rendelkezésben az ok, miért a' kineveztetés esik, elő adatik. A' pairek száma határozatlan. A' pairség csak életéig adatik kinek kinek, örökség szerént nem mehet által senkire. A' pairek rangja egy más közt kineveztetésök idejétől függ.

A' Követek Kamarájának 19-dik sept. tartott ülésében Mauguin úr keményen megtámadta a' Ministereket a' lengyel dolgokban való magok viseletekért, 's minekutánna azon módokat, mellyeket ezen szerencsétlen Nemzet megszabadítására a' Ministeriumnak el-kellett volna követni, de a' mellyek közül az egyiket sem követte-el, hosszason elő-adta volna, utóljára azt kérdi: igaz-é hogy a' Ministerium a' Lengyeleknek meg ígérte hogy Francziaország az ők függetlenségeket júliusban vagy legfeljebb augusztusban meg-fogja esmerni, csak hogy addig semmi határozó ütközetnek magokat kine tegyék; — továbbá micsoda rendszabásokhoz fogják ők (t. i. a' Ministerek) magokat jövendőre nézve tartani, 's micsoda rólét fog Francziaország ezután a' lengyel dolgokban játszani? —

Ezekre Sebastiani úr így felelt: "Nem kicsiny megindulás nélkül állottam fel e' pillanatban a' beszélő székbe; a' környülmények, valamint a' panaszok feltétebb fontosok. Szándékom van ezeket rendre felvilágosítani, 's az igazgatásnak tetteiről számot adni. A' júliusi revolutio nagy bényomást tett Európára, de kivált Oroszországban kitetsző kedvetlenséggel fogadtatott; hazug hírek ocsmányították e' történetet, újabb tudósítások mindazonáltal gyengítették az első kedvetlen bé-nyomást, a' nélkül hogy egészen eltörölhetnék volna. — Kevéssel azután ki-ütött a' belga revolutio. Az első németországi királyság Francziaország eránt való ellenséges czélekből állíttatott volt fel; — számos erősegekkel fedeztetett, mellyre minden hatalmasságok közbenjárásokat segítségeket pénzeket adtak (sok szavak: sa' mi pénzünket) a' segedelem' leg-nagyobb része azon pénzből tölt-ki, mellyet Francziaország adózott. Egy szerencsétlen idő-szakaszra emlékez-

tet ez, melly ha Franciaország okos lesz soha vissza nem fog térni (zugás és félbe szakasztás) Senki sem kívánja Franciaország' hatalmát inkább mint Én (oh! oh!). A' belga revolutio Pétervárbani mély bényomást okozott. Ezen Udvar látta miként darabolódik-el ezen ellenünk állított Királyság. Familiai egyben kötetések nevelték az ez által okozott bényomást. (Itt ki-terjeszkedett a' Minister a' belga és lengyel dolgokra, 's emlékeztetvén a' Házat kivált az utolsókra nézve diplomaticai uton tett közbenjárásokra, így folytatá beszédjét:) Azon közben egy pillantatott sem vesztett a' francia Kabinét a' pétervári udvarnál magát szóval közben vetni. Megértette Oroszországgal hogy itt két kérdés forog fenn, az egyik mely csupán Oroszországot, a' másik melly az egész Európát illeti. — Világosítások adattattak, melyek tiszták és határozottak, és a' melyek még ma-is az orosz és prüssus követektől meg-újítottak. A' lengyel királyság' fenn tartásáról minden nagy hatalmasságok bizonyosokká tettek, mert e' tekintetben Franciaországgal mind azok meg egyeznek. Szabadságot vések magannak, ezen tudósításokból az Uraknak némely helyeket felolvasni: Pétervár 31-dik aug. A' Követ úr tudtára adta eddig Exládnek, mely mérséklett indulattal fogadta légyen az orosz Kabinét, a' francia seregeknek, Belgiumba lett bemenetelőket. — Ezen fő város' lakossai természetesen örömmel nézték egy oly seregnek lépéseis, mellyet Császárjoknak Sógora vezérel. A' hollandus seregnek ez elől történt vissza-vonulások neveli azon reménységet, hogy békes alkudozások által felfejtődnek azon banyalodások, mellyek különben Európa' csendességét könnyen megzavarhatták volna. Herczeg Mortemárt a' leg nyilvánabb ígéreteket

vitte magával. Kétségkívül tudósított eddig Exlád egyenes uton, az orosz tábor hadi munkásságáról. Magamat hűségesen tartva az ő Felsege Ministerai által előmbé adott rendszabásokhoz, nem fogok megszűnni a' Lengyel Királyság' részére kedvező Kötések' szoross végrehajtásokat sürgetni. — Mortemart herczeg legvilágosb biztatásokat kapott ezen fontos pont iránt, 's én, valamint ő, szüntelen azt fogom előterjeszgetni, milly mélyen fekszik mind Oroszország mind az igasság igazi érdekében az, hogy a' biztatások lelkiismeretesen teljesítsenek. "Itt van még egy más tanulevél: "Midőn a' kamara Franciaország' nevében azt a' bizonyossá tételt mondotta ki, hogy Lengyelországnak, e' hősnépnek függetlensége fen fog tartatni, olly kívánságot mondott ki, millyent a' Császár világos, és többször ismételt biztatásai, nagyon alapultnak engednek tekinteni. Mortemart herczeg e' tekintetben legtekerélytelenebb, 's leg határozottabb ígéreteket kapott. Ő a' Császárral, vagy Vesselrode urral tanácskozásaiban, ezen ígérek megvalósulások felől soha sem sejtete legkissebb kétséget-is. E' biztatások zálogául végre azon nevezetes kifejezés-is említett, hogy fejdelem szavainak megszeghetetleneknek kellek lenni, mint az Isteni gondviselés végezetének. Ezen principiumok a' miénk: azonban meglátogattam Vesselrode urat, hogy emlékeztessem a' prüssus országlozsektől adatott biztatásokra, 's felszólítsam, mind annak elkövetésére, mi Lengyelország' sorsát enyhíteni, 's annak kötések által garantírozott függetlenségét megigérni fogja. Ő bizonyította az ígéreteket, 's olly gondolkozásu e' tekintetben, millyen a' Császár. Azt mondotta nekem: e' részben annyival inkább lehet binni, mivel Miklós Császár határozottan kinyilatkoz-

tatta, hogy nékie célja, a' Lengyelország' megnyugtására szolgáló rendszabásokról Austria, 's Prussia részes hatalmasságokkal tanácskozni. "Uraságtok látják, hogy Franciaország' politikája mindenkor homálytalan, 's ugyan azon egy volt. Mi a' régi Lengyelország fentartásáért erősködtünk, mi az iránt legvilágosb biztatásokat nyertünk, 's nem elégedve meg ezzel, Pétervárában még közben járásunkat-is ajánlottuk, ez el nem fogadtatott, 's reá az a' felelet adatott, hogy nem csak Pétervárbán, hanem egyébutt-is béke' szavait kellene hallatnunk. A' kabinet azt határoza: hogy tétessenek lépések minden nagy hatalmasságoknál 's szállítassanak fel azok részvételre e' közben járásban. A' nagy hatalmasságok nem hitték, hogy rájok nézve e' végett eljött volna a' pillantat, 's az ajánlást nem fogadták-el. Mit tehattünk? Kénszerítsük arra? Az háboru. (A' minister tagadja azután, hogy a' Lengyelek arra szállítottak volna fel, ne bocsátkozzanak semmi ütközetbe, 's várjanak még két hónapig, és annak utánna Guilleminot vissza hivattatása iránt ad magyarázatot.) Systemánk mindenkor béke systemaja volt. Törökországban lévő követünk megtudja, hogy visszálkodás uralkodik Austria 's Franciaország között, 's talán még Francia 's Oroszország közt-is. Egyszeriben által ad a' Divánnak egy jegyzetet, 's benne Törökországot felszólítja, hogy ragadjon fegyvert, 's álljon boszszut a' csapásokért. A' Porta ministerei, megrémülve egy illy közleten, következő nap eleibe terjesztik a' jegyzetet minden hatalmasság' Képviselőjének. Követünk, meg kell vallani, halotthoz szólott. Az előttemi szónok megvallotta, hogy a' politikai rendszabásoknak csak a' környülményektől kelletik függeniök; tehát ezen jegyzet' által adatása előtt, tud-

nia kell vala a' követnek, mire képes Törökország. A' jegyzet 25-kén adatott által a' Portának, 26-kán kezei közt volt minden követnek, 's még azon estve elis küldetett a' kabinetekhez. A' francia kormány korán megtudta azt, de a' követ 30-kán és 31-kén még két levelet írt, mellyekben egy szó sincs a' jegyzetről. Az országlószek, azon meggyőződéssel, hogy a' követ nem mulatá vala-el, tudósítást küldeni a' jegyzet felől, ha az által adatott volna, azt felelte, az egész dolog költemény. Kevés napok mulva megtudá még-is, hogy a' jegyzet valóssággal által adatott. A' követ' elbocsátását egy hatalmasság sem kívánta, de Franciaország' olly vélekedésben van, hogy követségi ágeuseinek, szorosán útásitasaikat kellene követni. Isten mentsen, hogy én itt egy vitéz haditisztnek, egy felvilágosodott és tanult férfinak dicsőségére árnyékot vessék, ő csalatkozott de a' kabinetnek vissza kellett ötet hívni. (A' minister visszatér azután, 's mindég ugyan azon feleletekkel, ezen szemrehányásra, hogy Lengyelország' nem ismeretetett-el. A' francia sereg M. S. Y. Belgiumba bemenetelekre nézve így beszélt). Mit mondott a' hadiminister az uraknak? A' francia tábor nem fogja Belgiumot odahagyai, mig annak függetlenségéről bizonyítélet nem lészen. Ezen bizonyossátételt megnyertük. Fegyverszünet-kötetett a' hatalmasságok garantiaja alatt; 's midőn Belgium odahagyása iránti szándékunkat jelentettük, akkor-is azt nyilatkoztattuk-ki, hogy a' hollandusok' újabb probatételével, a' francia seregek tüstént Belgiumba fognának nyomulni. De mik azok a' béke iránt nyert bizonyossátételek? ez kérdeztetik, min alapul bizadalmatok, hogy a' dolgok' jelen állapotja, minden kívánságaitok, 's iparkodásaitok' tárgya fen fog tartatni?

Uraim! az alapul a' minden hatalmasságok interesséjén, a' valóságos kötelezetéseken, 's minden hatalmasságok' több izben kinyilatkoztatott annak ohajtásán, hogy bár az ő sergeik, 's a' miénk-is megkevesebbitnének, 's ezek olly bizonyossá tételek, mellyek a' kamara figyelmére méltók. Beszéd volt egy Sardinia, 's Austria között kötött szövetségről is, én tagadom ezen állítást egész határozottsággal azon hatalmasság' nevében, melly velünk ezen tekintetben legnyilvánosb bizonyossá tételeket közölt. A' mi táborunkat illeti, hivatkozom azon részletekre, mellyeket a' hadiminister az urak eleibe fog terjeszteni, 's reméllem, hogy az elég erősnek elég hatalmasnak fogja magát mutatni, nem csak arra, hogy függetlenségünket tekintetben tartsa, hanem arra-is, hogy bizonyossá tegye a' francia kabinét' azon befolyását, melly azt a' több európai kabinétek között illeti. (Hosszas beszéd a' Centrumban).

ÚJABB TUDÓSÍTÁSOK,

A' Szt. pétervári Újság sept. 17-kéről közli Gr. Paskevitschnek a' Császárhoz ^{Erdén} hivatalos tudósítását Varsó' megvételéről, mely szerint az orosz veszteséget 1000 holtakra teszi minden rangból, — Gen. B. Geismar — Hercz. Gortschakoff, és Gen. Maruinoff golyó-bissal megsebesítettek, — Gen. Gróf Nostitz, és Gen. Sász kemény ütésekert kaptak, ezen kívül megsebesítettek 176 tisztek, és 4202 al-tisztek és köz-emberek. — A' közelebbi postán közölni fogjuk Varsó megvételének hivatalos és környülállásos leírását.

A' Prussus Status Újság a' Lengyel határszélekről sept. 25-kéről jelent: Hiteles tudósításoknál-fogva a' Zakrocynál állott Lengyel sereg minekutánna eddigelő volt fővezérét Gen. Rybinskit felakasztotta, 's több gyalázatos-

ságokat elkövetett volna, 22-ikére virradólag Plockon felyül a' Visztulán által-kelt, tegnapelőtt Kutnoba ment, hihetőleg azon szándékból hogy Kalisch ellen forduljon. — Rybinski helyett Gen. Böhm lett a' fővezér. — Gr. Paskewitsch Varsói Herczegi titulust nyert.

Krakkóból jött tudósítások szerint a' Rüdiger Orosz General haditestének egy része ezen szabad status' földére bécsapott sept. 27-kén, mivel a' lengyelek oda fegyveresen bémenvén, ezzel azon föld neutralitását megsértették.

A' Galliciai határszélről jött tudósításoknál-fogva minekutánna a' Lengyel Gen. Rozyki' seregei sept. 24, 25 és 26-dik napjain az orosz seregek által egészen elszélesztettek, ezek több helyeken az austriai határszélekre vonván magokat, fegyvereket letették. Azon csapatnál mely Oswieczyn-nél ment-által, voltak Rozyki és Kaminski Generalisok, valamint igen sok Stab-Tisztek.

London. — Az alsó háznak sept. 21-kén tartott ülésében a' reformbill fellett való tüzes vitatások újra elkezdődtek, iszonyu láрма után végre szózatolásra ment a' dolog, melynek következtében 345 mellette, 236 ellene volt: és így 109 szózatok' töbsegével, leírhatatlan öröm-lárma között a' reformbill az alsó ház által-ment. Más nap sept. 22-kén Russel és Althorp Lordok 250 alsóház' tagjaival felvitték ezen határozást a' felső házba, a' hol-is ugyan akkor elsőben, felolvasták, a' másodszori felolvasás october' 5-kára határozottatott.

Páris, sept. 22-kén. A' Kamarák 221 szózat töbseggel a' Ministerek magok viselkedéssel való megelégedéseket, 's henek vetett bizodalmodkat kijelentették.

Kolo'svár. Prov. fő Postamester Sz. Domokosi Mlgs. Sándor István Ur e. h. 9-kén hosszas gyengélkedés után megholt.